

139
138. številka.

EDINOST

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtekah in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za šest mesecev f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece 4.50 za pol leta 8.— za vse leta 18.—
Naročnine se plačevati naprej za narobe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.
Poramične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nvl., izven Trsta po 4 nvl.

Oglasi se računajo po tarifu v petih; za naslove z debelimi črkami se plačuje prestop, kolikor obsega navadnih vrst. Pošilane, osurtinise in javne zahvale, maši oglasi itd. se računajo po pogodbi.
Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu, ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nifrakovana ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko uradno Melina ploščo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglasi je plačevati lico Trst. Odprto reklame sije se preste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„P. edinstvo je moč.“

Nauk nemške obstrukcije Slovanom in državi.

Prerok Bileam je šel tja, da bi proklinjal, a moral je — blagoslovljati. Tudi nemški obstrukcionisti so nekaki Bileami. Zasnovali so nasilno obstrukcijo, spravili so državo v krizo, zastupili so vse javno življenje, izzvali so boj, kakoršnih menda ne pozna zgodovina parlamentarizma — ne le v Avstriji, ampak tudi drugod v Evropi — in groze državi: ali tako, kakor hočemo mi Nemci, ali pa naj gre vse na kose! In namen temu herostratstvu? Je jedini ta, da bi zopet uveli nemško nadvladje v državi, ki je po veliki večini slovenska. To jim je bil namen, a kaj dosežajo v resnici? Le to, da širijo pot spoznanju, kako treba urediti to državo: da silijo državo na preuredbo, po kateri bodeta najbolje zagotovljena obstanek in politična veljava slovenskih narodnosti v Avstriji. Nemška obstrukcija dosega ravno nasprotno od tega, kar bi hotela doseči: zidati hoče nemško nadvladje, v resnici pa deluje za organizacijo v varstvo nemških narodnosti. Res, pravi Bileam, so ti nemški obstrukcionisti. Orgije, ki jih upričarjajo nemški obstrukcionisti silijo na razmišljanje vse one, ki so trezni in — patrijotični dovolj, da spoznavajo, da tako ne moremo dalje. Pojavi pa, kakoršen je n. pr. ona brošura, o kateri smo govorili mi toli na razsežno, so dober sad razmišljanja. A ravno to je dobro: trezno razmišljanje mora dovesti vsakogar do uverjenja, da drugega zdravila ni za avstrijske odnošaje, nego — enakopravnost.

Za zmago takega spoznanja delujejo tudi — dasi uhoté — ravno nemški obstrukcionisti. To trditve je izrekel tudi zadnji „Slov. svet“ v daljšem članku, v katerem dokazuje, da je nemška obstrukcija pokazala proti svoji volji na načela, po katerih naj se da trdna podstava narodem in državi.

Člankar v „Slovanskem svetu“ navaja potem in utemeljuje ta načela:

I. Proo in odločilno je narodno načelo. Že za Herbstovih časov so se izrekli Nemci za to, da bi

se naroda na Češkem ločila po teritorialnih mejah, če že ne v političnem, pa vsaj v narodnem pogledu. Nemci kraljestva češkega so se torej izrekli za narodno samoupravo, torej za pravo načelo! A ravno zato se kažejo krivične tembelj, ker zahtevajo, da bi se to pametno načelo uveljavilo le v kraljestvu Češkem — kjer so Nemci zgubili nado do nadvladja — in ne tudi drugod. Ali glavno je to, da se pokazali na pravo pot. Kajti, ako smo doledni, moramo reči: kar je prav Nemcem na Češkem, mora biti prav tudi ostalim Nemcem v državi! Potem pa tudi Slovanom vseh po krajini! Kdor je rekel a, mora reči tudi b, in potem tudi c.

Narodi naj torej sami upravljajo svoje narodne potrebe! To je prvo, najboljše in za narodno spoznanje absolutno odločilno načelo, za katero se bore nemški obstrukcionisti, če tudi je hočejo izvajati le za jedno deželo, za kraljestvo Češko, in če tudi motijo drugimi zahtevami in pojavi.

II. Drugo načelo, na katero nam kažejo obstrukcionisti, je podrejeno prvemu. Nemci kraljestva češkega zahtevajo, da se jim ustvari takozvano „zaprto ozemlje“ za upravo narodnih stvari. Na tem ozemlju naj bi veljal le nemški jezik. Zato so nemški obstrukcionisti poklicali vse druge Nemce, tudi one v inozemstvu, da bi jim pomagali odstaniti jezikovno nadvladje Slovanov, ker obsežajo načelo dvojezičnosti. Nemci se ne boje toliko jezikovnih naredeb samih, marveč načela dvojezičnosti. To pa ne le radi jednojezičnosti, ampak radi skupnih narodnih potreb in zato, ker se boje, da se jim po dvojezičnosti zapre pot do narodne „zaprtega ozemlja“. In naj imajo Nemci tudi še druge in kakoršne si bodi namene, nam zaščuje to, da se upirajo dvojezičnosti na svojem še ne ustvarjenem „zaprtem ozemlju“ gori na Češkem. S tem so se izrekli — hočeš nočeš — proti dvojezičnosti tudi drugod, torej tudi tam, kjer žive Nemci kakor naselbine. Načelo, ki velja za Nemce, mora v pravni državi veljati in obveljati tudi za druge narode. Seveda menije Nemci, da naj bi se to načelo izvajalo le jednostransko, tam, kjer zahteva tako njih nemška korist, to je: le na Češkem,

nikakor pa ne za ostale narode. Oni računajo nadosedanje postopanje osrednje vlade glede rabljenja nemškega kakor dejanskega, če tudi ne ustavno priznanega državnega jezika. Oni mislijo, da se drugi narodi itak bodo morali učiti nemškega jezika, ker vlada rabi ta jezik v občevanju z vsemi podrejenimi gosposkami.

Sedaj je člankar v „Slov. svetu“ prešel k III. načelu o državnem jeziku. Temeljna nauka Čehov in drugih narodnosti je ta, da prepuščajo vladam popolno svobodo v rabi nemškega kakor notranjega službenega jezika. Te svobode ne daje gosposkam sedaj veljavna ustava. Ustava zagotavlja narodom samostalno narodno samoupravo, s tem pa svobodo v odločanju glede učenja drugih jezikov.

Nemški obstrukcionisti trde danes, da je narodnost Nemcev na Češkem v nevarnosti po jezikovnih naredbah grofa Rudolfa. In sicer zato, ker je v istih izraženo načelo dvojezičnosti. Ako pa je res tako, potem so nas le opozorili nemški obstrukcionisti, da je narodnost avstrijskih Slovanov v permanentni nevarnosti. In ta nevarnost je tem večja za Slovane, ker je šibkejši njih dosedanja narodni in kulturni razvoj.

Vprašanje o dvojezičnosti je torej še večega, odločilnega pomena za Slovane, nego pa za Nemce. Nemci, ki se čutijo solidarne z vnanjimi Nemci, vidijo nevarnost v dvojezičnih naredbah za odlomke velikega kulturnega naroda, a Slovani naj bi ne videli take nevarnosti, v kateri se nahajajo že od časov Marije Terezije, in še posebno od tedaj, ko se je uvela ustava v naši državi?

Ako ima vsaki narod pravico — in to po izgledu obstrukcionistov — upirati se dvojezičnosti v „zgodovinski podedovanih seliščih“, potem pa ima tudi pravico, da dobi besedo v odločanju državnega jezika. A iz tega sledi: da državnega jezika naj ne odloči sama vlada, ampak dogovoriti se mora s pravimi pooblaščenecmi mejah tega jezika! Takih pooblaščenecv pa še ni, ker nobena narodnost še nima svoje narodne samouprave. Še le potem, ko dobimo narodne zastope, mogli se bodo narodi dogovoriti z vlado, kako daleč sme sezati jeden kakor državni jezik!

„No potem, ako v resnici tako skrbiš za naše panice, potem se pa ni bati zanje“, je pripomnil zadovoljen in potolažen učitelj Kožinec juristu Trobecu.

„Aha, sedaj sem se še-le spomnil“, vskliknil je Trobec. „Ravno danes mi je prinesla potovka od Radnikovih krasno rumeno vrtnico z naročilom, naj vendar popoldne pridem tja. Krasna panica je ta Anka; veliko sem jih že videl na Dunaju, take pa še ne. Seznanil sem se prvič juže lani na plesu v Ljubljani. No, tedaj me je gledala nekoliko po strani, ker se je teliko drugih gospic smukalo okrog mene. Toda zadnjič, ko sem bil v obisku pri njeni mamici, je bila jako ljubka z menoj, tako, da si misem mogel kaj, da bi jej takoj drugi dan ne napisal pisemca. To je bilo sprejeto od njene strani z velikim veseljem in takoj isti dan sem dobil odgovor s krepkim „da“. Povem vama to samo zaradi tega, ker vem, da ostane med nami in vem, da mi povesta tudi vidva, kako sta se seznanila z Ido in Minko.“

„Zakaj pa ne, zakaj pa ne“, oglasila sta se hratu onadva.

(Pride še.)

PODLISTEK

Borovške gracije.

(Lovro Slavec.)

Solznik se je spomnil tedaj, da se prav pisatelju povesti „V krvi“ očitali povesod — socializem ter se zato čudil, da govori „socialist“ Trobec tako čudno. Vendar se ni drznil prigovarjati, nego je vzdihnil:

„In morala, morala! gospod Trobec!“

„No, te pa sploh ne najdete v vsem romanu. Takovih pregrešnih stvari se pa pač ne bi smelo sprejemati v liste in s tem pohujševati svet! Takovih žensk pač ne najdete v Borovcu, kakor se slikajo ta“, je modroval „doktor“ Trobec Solzniku, dasiravno se je pripovedovalo ravno o njem jako mičnih in dvoumih dogodbic iz dunajskih kavarn.

„E, kaj bodeta tako premelevala to; jaz pa niti čital nisem tega le romana! Takoj o prvi številki, ko sem zagledal pod naslovom ime „Govekar“, sem si mislil: fant, iz tega pa ne bude nič prida; ta je v nekem spisu zabavljajl dež učitelje. In res, danes sem pokukal slučajno v to zadnjo številko in glejte sil! Vsi so povabljeni na dr.

Pajkovo ženitbe, samo učitelj pa noben. Je-li to pravično?”

„Ne, nikakor ne, to se prav nič ne strinja z socializmom. No sedaj pa že vidim, da ta roman ne ugaja nikjer, ko se mi trije popolnoma strinjamo v tem oziru.“

„Kde bi se pa ne strinjal? Kar ta človek piše v „Zvonu“, ne sprejema urednik nobene pesnice več! Že lani, v šestih, sem mu poslal pet krasnih pesnic; toda kaj mi je odgovoril? „Ni za rabo, preveč sentimentalno!“ Je-li pravično to, da se sprejemajo realistični spisi v list, idejalni pa ne?”

„Seveda, čisto prav imate, Solznik“, mu je pritrdil Trobec, „čisto prav. V „Zvonu“ se dela tako, samo zaradi tega, ker urednik ni socialist!“

„To je pa res grozen ta roman! Takoj danes moram v šoli povedati otrokom, da ga naj ne čitajo! Saj tudi za odrasle potemtakem niso taki spisi. Pa jih menda vendar čitajo Radnikove. Bog varuj, ako bi jim ta roman prišel v roke!“

„Gotov si, da ga ne čitajo. Ako bi ga čitale, ne bi bile več tako nedolžne in idejalne, kakor so sedaj. Poleg tega pa tudi nimajo časa za to, ker jim jaz dajam boljše duševne hrane, nego je ta roman, navreč Zolo.“

Vse določanje in rabljenje kakavega jezika kakor državnega in notranjega jezika, ni torej drugačija nego dejstvo, ki pa ni sprto na ustavi ali osnovnem zakonu. *Tostranski narodi torej še nimajo nikakega državnega jezika* in bi si morali še le pridobiti za takega. Vse jezikovne naredbe so le nepopolno nadomestilo, dokler ne dobimo zakonitih določeb. Do takih pa ne more priti pravilno, dokler se načelno ne določi narodna samouprava za vsaki narod, ali z drugimi besedami: dokler se ne izvrše načela, kakera zagovarjajo nemški obstrukcionisti, seveda z napako, da jih zagovarjajo le za kraljestvo češko, češim moramo mi zahtevati, da se izvedejo povsodi jednako.

(Zvršetek pride.)

DOPISI.

Iz gornje okolice, 18. t. m. (Izv. dop.)

Kmetijstvo propada — blagostanje propada! To so glasovi, ki se čujejo v jednomer in ne samo med kmeti, marveč tudi med razsodnimi kregi našega naroda, med njega voditelji. In ti glasovi postajajo čedalje bolj pogostejši. Z jedno besedo: Vse izpознаva potrebo, a ni ga, da bi pomagal! Vsakdo si sicer skuša pomagati po svoji zmožnosti, skuša, da bi postavil zapreko nasproti bližajoči se sili, toda kaj hoče posameznik v naših dneh, ko le še skupni odpor more edgnati zlo! V spoznanju te resnice so vrli možje ustanovili pred par leti „Kmetijske in vrtnarsko družbo za Trst in okolico“ in isti se je pridružil zaporedoma tudi več podružnic po okolici tržaški v ta namen, da delujejo v zboljšanje gnotnega stanja na kmetih.

Tudi v gorenji okolici se je ustanovila taka podružnica z enakim namenom. Toda vse to še ni dosti! Samo pogledati treba okrog, pa se ti pokaže nebroj potreb, zoper katere treba posebne zaščite. Za v prvo naj omenimo nekakega društva za zavarovanje goveje živine in živine sploh. Za opravičenje take zavarovalnice je neštevilnih dokazov, naj navedem samo jeden primer.

Kmet je kupil kravo na obroke. Cena je 120 gl. do 180 gl. Obroki so navadno 5 gl. na mesec. Ako plačuje redno, plača kravo v dveh letih. Kaj pa, ako mu žival pogine med tem? Torej jo mora plačevati še nadalje, a krave nima več. Ako je vzeti drugo na isti način, se je zadovoljil še bolj, a koristi žival ne prinaša ni na blizo onih, kolikor ima nje lastnik obveznosti radi nje. Kaj bode revež z dolgem? Kje jemati? Ne kaže mu drugega, nego ostaviti dom in iskat si zaslužka v mesta, doma pa pustiti zanemarjeno vse. To je prisiljen storiti, ako hoče preživiti družino.

Zato prepada kmetijski stan v okolici, kajti živinoreja in mlekarstvo je za gorenjo okolico skoro jedin vir življenja. Zatorej je siva potreba, da se hitro nekako nekaj in to bi bila „zavarovalnica za živino“. — Stvar bi se dala izvršiti nekako takole: Členi te zavarovalnice bi bili zajedno lastniki živine. Odbor po večakih bi cenil živino vsakega člana po nje vrednosti in sicer od časa do časa, ker je tudi žival od časa do časa vredna več ali manj. Primerno ceni bi vsaki člen plačeval neki odstotek v zavarovalnično blagajno, kakor se to godi tudi v zavarovalnicah e požaru, življenju itd. Ako je poginila žival, izplača mu društvo ono svoto, za kolikor se je cenila krava v času, ko je poginila. Ako bi žival obolela, plačalo bi društvo zdravnika itd. itd.

S tem sem hotel dokazati, da je taka zavarovalnica v naši okolici potrebna, nego kjer koli si bode drugod. In vendar se nahajajo že taka društva povsodi po krajih, kjer so ljudje celó manj potrebni nego pri nas. Mogoče je, da bi tudi vlada dala malo pomoči, da bi društvo lože delovalo.

Upam, da moje besede najdejo odmeva in da se hitro kaj stori, kajti s takimi stvarmi ni smeti odlašati.

Nadolsa v.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 19. novembra 1897.

K položaju. Tukajšnjemu „Mattinu“ javljajo z Dunaja:

Kakor hitro bode rešen nagodbni provizorij, jela bode zbornica razpravljati o Dípaulijevem predlogu za rešenje jezikovnega vprašanja. Predlog se izroči posebnemu odseku. Ako razprava v odseku ostane brezvapešna — cesar je pričakovati

— predloži vlada sama zbornici načrt zakona za uravnavo jezikovnega vprašanja. Po tem načrtu naj bi se — v sporazumljenju z Mladočehi — premenile nekatere določbe toli obsovražljenih jezikovnih naredeb. Vskakno bode vlada delala na to z vsemi silami, da se prvo čitanje načrta izviši čim prej, da se bode mogel isti še v tem zasedanju izročiti odseku, ki se izvoli navlašč v ta namen. Ozirom na te nakane vlade se ne pretrga delovanje zbornice, vendar se skličejo med tem tudi deželni zbori, kakor je že določeno.

V krogih večine se nadejajo, da zbornica dovrši do zvršetka januarja tudi državni proračun za leto 1898. in zakon o novincih za isto leto.

Sploh se kaže, da toli vlada, kolikor večina kaže v poslednji čas več zaupanja in sti uverjeni, da se bližaaboljšanje v političkem in parlamentarnem položaju Avstrije. To svoje menenje opirajo krogu večine na izrek cesarja povodom vsprejemanja delegacij, zlasti do češkega delegata dra. Eugela. (Njegovo Veličanstvo je namreč opečevano povdarjalo željo in nado, da zbornica poslancev vendar vsprejme pravočasno nagodbni provizorij z Ogersko.)

Državni zbor. Proračunski odsek zbornice je sprejel po daljši razpravi nagodbni provizorij z Ogersko ter izvolil porečevalcem poslanca dr. zietaka. Le-ta izdelal skupno s predsednikom odseka dotično poročilo ter je predložil zbornici, ne da bi imel odsek za to še kako posebno sejo. Proti temu sklepu je protestoval nemško napredni dr. Pergelt v imenu opozicije. Sprejelo se je več resolucij; prijavljenih je veliko minoritetnih izjav (izjav manjšine), menda 28.

To naj bi bilo izdatno sredstvo obstrukciji za zavlačevanje razprave o drugem čitanju. Skušali bodo, da k vsakemu predlogu manjšine pride do besede več nje govornikov.

Tako računata obstrukcija. Predsedništvo zbornice računata zopet drugače. Le to si bode prizadevalo, da kolikor le možno skrajša razpravo. Zlasti bode gledalo na to, da ne pridejo do besede vsi govorniki opozicije, da se tako čim prej izvrši drugo čitanje nagodbnega provizorija. Pa tudi če doseže predsedništvo ta svoj namen, je vendar getovo, da bode razprava viharna in da bode zahtevala več sej predvečer in — po noči.

Kakor je že tako navada, da vladi prijazni listi vidijo vedno stvar nekoliko svetlejo, nego drugi ljudje, tako sodi „Reichswehr“ tudi to pot, da je opaziti na opoziciji znamenja nekake utrujenosti in naveličanja. Vederemo!

Najvišje besede. Odmev besed, katere je govoril cesar Fran Josip I. dne 17. t. m. delegacijam, se čuje že od raznih strani političnega kontinenta.

V Franciji so zlasti ugodno uplivala besede, katere je govoril naš vladar, dotaknivi se prijateljskih odnošajev z Rusijo. „Dette publique française“ pravi, da so besede cesarjeve napravile povsodi v Evropi ugoden utis, zlasti pa točka o razmerah mej Avstrijo in Rusijo. Konstatovati je torej ugoden utis cesarjevega govora delegacijam v Franciji in v Angliji. Pa tudi nemških in italijanskih izjav imamo pred seboj. Bismarckovo glasilo, „Hamburger Nachrichten“ meni, da je dogovor med Avstro-Ogersko in Rusijo — katerega je omenjal cesar Fran Josip v svojem govoru — približno tak, kakoršen je bil oni, ki ga je bil sklenil Bismarck z Rusijo (za hrbtom Avstrije), katerega pa je razveljavil v letu 1890 naslednik Bismarckov, kancelar grof Caprivi.

Italijanska „Opinion“ pa meni, da se je cesar Fran Josip pokazal posebno bistrega in mirnega v presojanju notranjega položaja v Avstriji. Ta mirnost je v nasprotju se sedanjimi trenotki, polnimi agitacije.

Da-si si ne upajo reči tega prav naravnost, vendar je občutiti iz nemških in italijanskih glasil, da tam niso baš navdušeni na sedanjih prisrčnih odnošajih med Avstro-Ogersko in Rusijo. Narodna struna v teh dveh državah je nekako napeta proti Rusiji in to, menili bi, ne odvaja malo v današnjih dneh, ko ustvarja narodni moment velik del političnih učinkov. Ni smeti prezreti, da sti dve tretjini avstrijskih državljanov slovankega plemena, s katerimi ne simpatizujeta Italija in Nemčija. Tem naravneje je prijateljsko razmerje Avstrije z Rusijo z — narodnega stališča. To pa je ravno

kar ne ugaja Nemcem in Italijanom. Zato se ne čudimo, da v laških in nemških glasilih ne odseva take hitro in izrazito „dobri utis“ cesarjevih besed, tikajočih se razmer naše države z Rusijo. Kajti stvar je čisto naravna...

Različne vesti.

Italijani — med dvema stoloma. Italijanski poslanci, oziroma delegatje so bili te dni zopet ozlovoljeni, ogorčeni, indignirani in žugali se celo, da se ne udeležijo razprav v delegacijah. To bi bilo res grozno, ako bi goriški Lenas ne — molčal v delegacijah. Kaj bi bilo se svetovno pozicijo države Avstro-Ogerske, ako ne bi tudi italijanski delegatje — molčali o tem, kaj treba državi za utrjenje nje moči na zunaj? Že misel sama na take možnost stresa človeka. Vsa evropska konstelacija bi se morala premakniti absolutno, ako bi ne podpirali države se svojim svetom goriški Lenas in istrski Gambini. Grozno, grozno! Evropskemu miru bi se podrl glavni steber: trozveza bi se premenila le v dvozvezo in Avstro-Ogerska bi morala begati kakor nesrečni Ahasver po planjavah evropske politike: osamljena, zapuščena od vseh in malo cenjena od vsakogar. Kajti: kdo bi se hotel družiti z državo, kateri so odpovedali svoje nepoplačne nasveta, g. Lenas in družba?

In taka grozna nevarnost je res pretila naši državi. Italijani so bili razsrjeni in indignirani in so že — oprostite nam nežnočutna čitateljica! — krepko pluili v pest, da store epohalni skok iz — avstrijske delegacije. Na srečo je poštna večina še v pravem času zapazila nevarnost in jo odvrnila, pritisnivši hitro nekoliko balzama na bolno italijansko srce.

Vidimo, da bi že hoteli vedeti cenjeni čitatelji naši, kaj da se je vendar prigodilo tako strašnega, ki je toli ozlovoljilo državnike iz italijanskega kluba. Ti ljubi Bog, nič posebnega, nekaj, kar se navadno dogaja ljudem, ki hote biti tu in tam, ki hote sedeti na dveh stolah: običali so na tleh — med dvema stoloma.

To je prišlo tako le: O volitvah v posamične odseke so čisto pozabili na italijanske delegate. Večina je menila, da je obstrukcijski manjšini dolžnost, naj skroji za Italijane; manjšina pa je menila, da je to dolžnost večine. Pa se ni čuditi, da je nastalo tako nesporazumljenje, saj še danes ne ve živa duša, kje da so prav za prav Italijani: ali za Badenija ali proti Badeniju?

In tako so obsedeli mej dvema stoloma. Od četvorice italijanskih delegatov ni bil nobeden voljen v nijeden odsek delegacij. To je bilo huče. Toda, Slovan je dobra duša, ki se rad usmili med dvema stoloma čepačih državnikov, in če je prav med njimi kakov goriški Lenas. Poljak Jedrzejowicz je bil tako usmiljen, da se je umaknil iz peticijskega odseka, da je napravil prostor za jednega Italijana. Ni bilo sicer popolnoma ozdravljeno bolno srce italijansko — ker so si želeli sedeža v važnejem proračunskem odseku — ali kapljica balzama je bila vendar na skelečo rano.

Potolažen nekoliko je italijanski klub izdal oficijelen komuniké, v katerem toži nemško opozicijo, da je skrbela le za-se, da je vsej opoziciji prepučene mandate razdelila le med svoje in da se ni nimalo ozirala na italij. klub. Večina še le je poštevata pritožbo Italijanov in jih je dvignila — izmed stolov!

A „Indipendents“ si mane roke. Tudi v tem slučaju se je pokazal kakor enfant terrible za italijanski klub. Prav vam bodi! V tem vsakikar se koncentrujejo njega opazke o tem zdrsnjenju Italijanov med dva stola!! „Kakor je neprijeten ta dogodek — tako pravi radikalno glasilo — tako naravna posledica je neodločnemu postopanju Italijanov. Da so bili Italijani na svojem mestu, ko se je glasovalo o zatožbi ministrov, pa bi videli, da-li bi večina in manjšina tako lahko pozabili na Italijane!! Gotovo ne bi trebalo Italijanom prositi uljudnosti od jednega Poljaka“.

To bi bila torej tista historija: kake so Italijani zlezli med dva stola, ker so nanje pozabili na desni in na levi, dasi so popred iskali prijateljev tu in tam; in kako jih je potem iz nižine pozabnosti milostno privzdignil usmiljen Slovan!! Dá, dá: tako se rado dogaja ljudem, ki hoté sedeti na — dveh stolah!

Laška morala. Imajo že svojo posebno moralo ta ljuba laška gospođa. Ta morala se zrcal v vsem postopanju njih delegacije na Dunaju; ta morala je prišla do sosebno krepkega izraza v znamenem govoru Hortisovem, ko je slavil pravico, dokler ona obrača svoj sijajni obraz le do Italijanov, in ko je izražal globoko spoštovanje Italijanov do zakonov, dokler se isti vrše in izvajajo le v prilog Italijanov in na škodo njih sodeželanov; ko je proglašal devizo: *Der König absolut, dass er nur unseren Willen thut* — kralj bodi absoluten vladar, dokler vlada tako, kakor — hočemo mi; ta morala se izvaja do skrajnih posledic o vsakih volitvah na Primorskem in je v podstavo vsemu postopanju laške gospođe.

Zakoni take morale so bili pred očmi tudi „Piccolo“, ko je pisal danes zjutraj na vse zgodaj o sinočnjih škandalih v mestni zbornici.

Čujte le, pa prosimo vas, da se vzdržite in ne pljunete na — tako moralo!

Ko smo se pripravljali sinoči — tako pripoveduje „Piccolo“ — da bi vstopili v mestno dvorano, in ko smo čuli gromovite klice: Ven zunim! Ven zunim! — vprašali smo se ganjeni: „Ali je mogoče? Ali je on, ali je Nabergoj?“ V očigled nasilni demonstraciji, nastvarila nam je naša misel nastopno sliko: Nabergoj, ta ljuti sovražnik naše narodnosti, je hotel izivati mestni svet in je vstopil v zbornico. In galerija protestuje.

Varali smo se, žal, britko. Oni vzkliki so veljali županu! Obrnjeni so bili proti županu in niso prihajali od tistih skupin, ki so v minulosti kričale z galerije doli na naše može in so potem izzvale, na trgu, reakcijo, na čije spominu se še sedaj naslaja duša.

Podavši postanek in vzroke sinočnjim demonstracijam, nadaljuje in zaključuje „Piccolo“: „Ako se župan izneveri načelom, v katerih imenu je bil pozvan na svoje mesto, naši zastopniki bodo vedeli, kaj jim je storiti. Ali, dokler je župan na svojem mestu, dokler je naš — župan, treba spoštovati njegovo osebo; kdor žali prvega meščana, izvoljenega od 48 svetovalcev, je zadel vso stranko. Ali je služba prvega meščana tako nizka, da se ga sme zasramovati v zbornici?“

Tu jo imate torej to laske moralo! Ako kdo zasramuje Nabergoja, je to patrijotično delo in „Piccolo“ se naslaja v spominih na tako „reakcijo“, ako pa isti ljudje zasramujejo Dompierija, potem se „Piccolo“ zgraža na tem početju! Ako se strup sodre obrača proti Slovincu, potem je „Piccolo“ poln hvale, ako se obrača proti Italijanu, občaluje „Piccolo“ in joče na takih grdih dogodkih. In vendar sta Dompieri in Nabergoj člena jedne in iste zbornice, občana jedne in iste občine, voljena na podlagi jednega in istega statuta in volilni čin obeh je bil pripoznan zakonitim. Kdor ima kaj poštenja v sebi, kdor ima kaj pojma o tem, kar je morala, ta poreče, ne glede na vse politiške in narodne diference: o ba treba spoštovati že radi njunih volilcev, ki so vsi člani te občine! Toda gospođa imajo svojo posebno moralo — tako, kakor smo jo označili gori.

Pa prosimo, prečitajte še enkrat uvodne besede „Piccolove“, da boste mogli pogoditi vso infamijo tega lista. Ona reminiscencije iz bivših dogodkov so očevidno namenjene tudi za bodočnost, za slučaj, ako bi Nabergoj prišel v zbornico. Za ta slučaj pozivlja „Piccolo“ dovolj jasno in umljivo: Dajte ga! To je hujšaka najgrše vrste! To je laška morala: le delaj zlo, samo da je delaš — le sosedu!

Še „v Rusiji“! Tudi poročilo o včerajšnji seji mestnega sveta tržaškega moramo priobčiti pod tem mnogoobetajočem naslovom.

Galerija je bila natlačeno polna. Komaj da prikazal gosp. župan Dompieri, jeli so na lji kričati: „Doli zunim!“ „Ven zunim!“ „Viva Novak!“ [V boljše razumevanje mopedati čitateljem, da je Novak magistratnik, ki se je odpovedal celo službi na matu, ker mu je baje župan dal nameti na neten način, da mu (županu) nikakor ne ugaja, s Novak odbornik v novem, a sedaj že raznem društvu Spadonijevega kroja „Circolo giovani“. Srd navadnih gostov na galeriji in teljev odstopivših mestnih odbornikov je pa sel še posebno zato, ker se je razširilo menenje, e župan sam delal na razpuščenje društva.

Rečeni Novak je sicer umaknil svojo ostavko in se je tako poravnala stvar; a ravno to je še bolj razjutilo neizprosne somišljenike „Independentija“, ker menijo, da je župan nedopustnim terorizmom dosegel tako poravnavo]

Galerija je torej bučala, ko je zagledala župana na stolu predsednika. A ko je zaklical župan: „Gospodje, vaše vedenje me prisili do resnih odredb“ zagrmelo je z galerije doli: V Rusiji! V Rusiji! Potem zopet župan: „Dečaki ste še, mladici še in ni vam dovoljeno, da ne kažete nikacega spoštovanja do župana in mestnega sveta“. Kakor da bi vrzel korec olja v ogenj, tako so delovale te besede županove na galerijo, ki je potem kar vsipala psovke na župana, kričaje: Viva Novak!

„Vržite jih ven!“ je zakričal župan stražarjem. In ker so se ponavljale psovke, ukazal je, da je aretovati vsakogar, ki bi hotel kričati še nadalje. (Nekaj so jih menda res zaprli, ko so „čistili“ galerijo).

V nekoliko minutah je bila galerija spraznena, zrak torej čist.

Seja se je začela. Župan je prijavil, da je izrekel sežalje velikemu glasbeniku Verdiju — *quella fulgida gloria italiana* — ob smrti soproge velikega „maestra“. Verdi se je zahvalil. To je zbornica čula rada.

Svet Costellos je interpeloval župana radi afere Novak. Župan je napravil nekoliko globokih poklonov pred viteškimi mladeniči, ki so ustanovili društvo „Circolo dei giovani“ in je dejal potem, da je prijateljski dal opozoriti dva mestna uradnika, da se ne zлага prav, ako mestni uradniki vsprejemljejo odborništvu v takih društvih. Ker si je jedea uradnikov slabo tolmačil ta opominje podal svojo ostavko. No, spravišči stoji zmoto, je umaknil demisijo.

Interpelant se je zadovoljil s tem pojasnilom. Nadaljuje poročilo o tej seji priobčimo v večernem izdanju.

Umrli je v Gradu šlea gosposke zbornice, tajni svetnik Josip vitez Eichhof. Umrli je pripadal nemško liberalni stranki ter je bil v sorodstvu z grofom Hohenwartom.

Zenski podružnici v Trstu je daroval znani rodoljub za predani les bazarskih šotorov 18 glid. 30 nvč.

Sveta maša za pok. člene „Del. podpornega društva“ se bode darovala v nedeljo dne 21. t. m. ob 8 uri zjutraj v cerkvi sv. Antona novega.

Občni zbor društva za prirejanje pogrebov na Vrđeli bode v nedeljo dne 21. t. m. ob 10. uri predpoludne. Pred občnim zborom — ob 8. uri — bode sv. maša v župni cerkvi pri sv. Ivanu za pokojne člene društva.

Je-li to častno? Minoli teden je pogorelo pohištvo na Vrđeli pri Trstu. Med raznimi stanovalci bil je tudi gosp. Žiberna (trgovec), ki je zavarovan pri naši „Slaviji“. Ostali bili so zavarovani pri raznih tujih zavarovalnicah. Naslednji dan po požaru je prišel mej drugimi tudi agent „Feniksa“-a, da pregleda škodo svojih zavarovancev in o tej priliki je skušal nesramno grediti banko „Slavijo“. Proti Žiberni se je izjavil, da je „Slavija“ najslabši zavod vse Avstrije, da je neumen oni, ki se zavaruje pri nji, ker nikdar točno ne plača itd. Vprašam slavno vodstvo „Feniksa“: ali je to častno za taki zavod, kakor je „Feniks“? V ostalem pa znamo, da Lahonom in Nemcem je „Slavija“ trn v peti, toda oni ne povejo: zakaj? Kar pa nas ne briga, ker vemo, da oni ukupno sovraže vse, kar je slovanskega! Brejski.

O volitvah v tržaško zavarovalnico za slučaj nezgod piše „Delavec“: Zgodilo se je, kar smo mislili, kar smo skoraj vedeli naprej. Kandidatje ravateljstva so „zmagali“ skoraj na vsej črti. Da se je zgodilo tako v kuriji delodajalcev, krivi so slednji sami, ker se niso brigali za volitve. Da so pa v kuriji delavcev „voljeni“ sami liberalni kandidatje, razven jedinega sodruga Krečiča v drugi kategoriji in da so predri kandidatje ravateljstva celo v razsodišču, pripisati je skrajno perfidnemu postopanju onih, ki so imeli volitve v svojih rokah. Merodajna gospoda je delala, kar se jej je poljubilo. Že to, da je v drugi kategoriji sodrug Krečič voljen, njegov namestnik pa ne, je jasen dokaz za nepravilnost volitev, kajti kdor je volil sodruga Krečiča, dal je svoj glas gotovo tudi njegovemu namestniku, kateri bi bil moral do-

biti ravno toliko glasov, kakor Krečič. No, da se ne oziramo na to, moramo poudariti, da nam je znana cela vrsta dogodkov, katerih se ne more imenovati drugače, nego zasmeševanje pravil. V mnogih podjetjih niso dobili zavarovanci volilnih listkov, v drugih so se listki danes razdelili, a jutri zopet pobrali, na listkih so bila pa že a priori napisana imena ravnateljstvenih kandidatov. Tako so naši delavci izgubili sto in sto glasov, v tem, ko so si nasprotniki nepravilno pridobili veliko število glasov. Da, volitve niso bile niti razglašene tako, da bi bile splošno znane. V parlamentu je interpeloval sodrug Verkauf, seveda ni dobil odgovora. Enako usode je imela interpelacija dr. Kreka. A ravnateljstvo se moti, ako misli, da je stvar tako enonano končana. Prosved naših volilcev je že na pravem mestu; zadnja beseda o tej zadevi bo še izrečena.

Shod avstrijskih kmetovalcev na Dunaju se je vršil, kakor poroča „Slovenec“, ob mnogobrojni udeležbi zastopnikov kmetijskega stanu iz vseh avstrijskih kronovin. Našo tržaško „kmetijsko in vrtnarsko družbo“ je zastopal gospod dež. poslanec Nabergoj. A ker se nismo prišli v osebno dotiko z gospodom poslancem, da bi čuli iz njegovih ust izvirno poročilo o tem shodu, hočemo tu posneti glavne stvari iz „Slovenčevega“ poročila.

Vseh udeležencev na tem shodu je bilo 3000. Izmej slovenskih državnih poslancev so se udeležili shoda dr. Krek, Povše, dr. Žitnik in naš deželni zastopnik, g. Nabergoj. Poleg teh je bilo še mnogo kmetijskih udeležencev s Kranjskega, Koroškega in Štajerskega. Danajsko mesto je zastopal župan dr. Lueger z območja pouzupanoma. Shod je potekal v mestu na dopustu bivajočega namestnika baron Bourgeoison, ki je zagotavljal mej drugim, da bode vlada skušala kar največ storiti v prosep propadajočega in torej pomoči nujno potrebnega kmečkega stanu. Dr. Lueger je izrazil nado, ob burnemu odobravanju, da klic zatiranega stanu konečno vendar dospe tja, kjer bi ga morali slišati že davno.

Posebno se je povdarjala osnova kmetijskih združ in prerasnova produktivnih borz in potreba, da stori država iz svojih sredstev vse, kar je v njuni moči. Posamične resolucije se bile jako važne in se bode mo na drobno pečali z vsebino istih v jednej prihodnjih številkih in zlasti, ko dobimo izvirna poročila od našega tržaškega zastopnika na tem shodu.

Kaj pomenja to? „Naši Slogi“ poročajo iz Podgrada o sledečem dogodku povodom pogreba pok. viteza Vieco: Na pogreb so došli okrajni zdravnik dr. Tamaro (še o pravem času, ... okrajni glavar Alojzij Fabiani in c. kr. viši komisar baron Reinlein pa še le potem, ko so bili že skoro dovršeni obredi v cerkvi v Hrušici. Sprevod je šel iz cerkve po Hrušici. Med udeležniki je bil tudi župan Slavoj Jenko se svojo sestro, jednim gospodom in še eno gospodičino. Poleg šole stoječi okrajni glavar je poklical župana in mu je rekel: „Ali ne veste, da je okrajni glavar tu? Ali niste vi župan tukaj?“

Gosp. Jenko je odgovoril: „Jaz sem na pogrebu!“ Glavar pa: „Ali ne veste, kaj je vaša dolžnost?“ Gospod Slavoj Jenko je na to, odidši dalje svoje pot, mahnil z roko in rekel: a, kaj! Jako značilna je ta dogodbica.

Pred vsem: mogoče je, da je bilo neljubo g. glavarju Fabianiju, da je prekasno prišel na pogreb. Ali za Boga, na tem vendar ni bil krič župan Jenko. Ako bi bil prišel g. župan pravčasno, morda bi se bila ponudila prilika, da bi ga bil pozdravil župan Jenko, ako — ako bi bil hotel.

Nadalje: ko je okrajni glavar poklical gosp. Slavoj Jenka, je še trajal pogreb; ljudstvo je šlo za vozom, a med ljudstvom je bil tudi g. Slavoj Jenko. In tudi, ko bi ne bile tako, gosp. Jenke je bil z dvema damama. V človeški družbi pak je navada, da možki pozdravljajo najprej dame, in potem še le one, ki so z njimi, a te in oni — odzdravljajo.

Gosp. glavar naj presodi sam, da-li se je on v družbi svojega tovariša, a brez tovarišice, držal tega povsodi veljavnega običaja! Ali morda misli, da on ni dolžan držati se tega pravila? Pa vsaj žal naj mu ne bo, ako se ga drže — drogi!

On poreče morda, da je postopal tako z nekoga drugega stališča, se službenega. Ali je morda

hotel, da bi župan skočil iz spreveda nekako tako, kakor delajo orožniki, ko so ga opazili, ter mu salutirajo in se mu davajo na službo. „Ali ne veste, da je okrajni glavar tukaj?“ „Ali niste vi župan tukaj?“ „Ali ne veste, kaj je vaša dolžnost?“ To so take besede, da človek res ne ve, kako bi sodil duševno razpoloženje g. okrajnega glavarja Fabianija.

In brez ozira na to, da je bil župan Jenke v sprevedu, in brez ozira na one, s katerimi je bil v družbi: kje je tak zakon ali taka naredba, ki bi vezala Slavojja Jenka, ne samo kakor svobodnega državljanca, ampak tudi kakor župana, da mora pozdravljati okrajnega glavarja?!

V določenih občinskih avtonomije ga ne more biti, ravno zato ne, ker je občina avtonomna in žno tudi župan. V določenih prenesenega delokroga, onih namreč, ki predpisujejo, kaj je dolžna storiti nasproti državi in njenim oblastim občina, in z isto tudi občinski glavar, je pač mnogo tega, v kar so obvezani občinski glavar, občinski odbor, občinski zastop, ali tega določila ga ni in ga ni, da bi moral župan salutirati glavarju. Tega določila ni, tudi če preobrnemo vse knjige, zakone in naredbe. Ob oni priliki torej ni imel župan Jenko prav nikake dolžnosti do g. Alojzija Fabianija, in naj je isti stokrat okrajni glavar. Če pa misli, da je bila dolžnost, naj nam pove to, da bo vedel župan Jenko za drugi pot in da bodo vedeli tudi drugi županje!

Ali je ni take dolžnosti, spoštovani gospod okrajni glavar Alojzij Fabiani!

Vaše vsklike ne moremo umeti drugače, nego vsled Vašega duševnega razpoloženja.

Mi vemo, kako ste postopali v posameznih občinah okraja Voleskega; mi vemo, s katerimi ljudmi ste bili v zvezi, in ste še danes več ali manj, in katere ljudi branite, a vemo tudi, proti katerim ljudem ste govorili in delali. Mi vemo morda več, nego Vi mislite, da vemo.

Mi bi se ne bili čudili, da Vam je župan Jenko obrnil hrbet, tudi ko bi ne bil v sprevedu in v družbi dam; kakor se ne čudimo onim, ki Vas sploh ne pozdravljajo več.

Mi se tudi ne čudimo Vašemu duševnemu razpoloženju, ker morda slutite in morda znate, da se čim dalje bolj spoznava Vaše postopanje.

Kar kdo seje, to žanje.

Malce štrajka. Ako hodiš po ulicah tržaških ter vidiš tu pa tam stali tolpe delavsko opravljanih ljudi, takoj se te loti misel: aha, že zopet štrajk! No, navadno temu ni tako, saj je v Trstu navada, da postajajo ljudje po ulicah in zlasti po voglih ulic na posebnih krajih, v večih ali manjših skupinah. Tako smo se tudi mi, ko smo šli predvečeraj zjutraj po cesti Giulia ter videli množico zidarjev, ki je stala pred poslopji, ki se zidajo ob ulici Kandler. Malce čudno se je zdelo človeku, videti vse zidarje na cesti, a nikogar na stavbah, pa si dejal sam pri sebi: morda imajo svoj zjutranji odpočitek in šel si dalje. Pozneje pa si čul, da je bil to košček štrajka, uprizorjen od zidarjev iz nevolje, ker se jim ni dovolil odpočitek, kateri gre med zajutrkem zidarjem povsodi. Torej ne igrati se z delavcem! On je človek kakor vsakdo drugi!

Velika obrt v Avstriji in nje razvitek pod vlado cesarja Frana Josipa I. se bode imenovalo krasno delo, katero izreče veliki obrtniki našemu cesarju v spomin 50-letnice vladanja Nj. Veličanstva. Protektorat za to velikansko delo je prevzel nadvojvoda Fran Ferdinand. V knjigi se bodo nahajale slike velikih podjetij in obrsti njihovega razvitka. Najbrže pa ne bode naslikana in opisana „velika rana“, katero je vsekal v telo avstrijskega prebivalstva internacionalni kapitalizem z mečem svoje „velike industrije“.

Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem napravi v nedeljo dne 21. t. m. ob polu 4. uri popoldne javni shod v Smolčicah v ziljski dolini, na katerem shodu bode govoril poslanec Grafenauer o važnih tečkah političnega življenja, zlasti o onih tečkah, ki zadevajo koroške razmere. Delovanje tega društva je res vredno vse hvale!

Potresi na Češkem. Letos si je menda ravno deželo češko izbral potres za svoje „delovanje“. Zaporedoma se čujejo glasovi o močnih sunkih na raznih krajih Češke. V noči od 16 na 17. t.

m. se je primeril zopet mečan potres v krajih Asch, Falknov in Karlave vari.

Umrlijvost v Trstu. Od nedelje 7. t. m. pa do sobote 13. t. m. je umrlo v Trstu 35 moških in 33 ženskih oseb, skupaj 68, nasproti 66 istega tedna lansko leto. Od teh je bilo starih 8 po 1 leto, 9 po 5 let, 7 po 20 let, 4 po 30, 5 po 40, 17 po 60, 11 po 80 in 7 pa čez 80 let. Povprečna umrljivost v tem letu je znašala 21.6 pro tisoč. Kakor vzroke smrti je navesti sušico na 6 osebah, boleznii sopnih organov na 7 osebah, enteritis 0. škrljatica 1, difteritis 2, kašel 0, trebušni legar 1.

Petdesetletnica ruskega novinarja. M. Stasiljevič, zasnovatelj in upravitelj ruske revije „Vjesnik Jevropi“ je praznoval pred nekaterimi dnevi petdesetletnico svojega delovanja na polju kjiževnosti. Stasiljevič je bil prej profesor na petrograjskem vseučilišču in odgojitelj prestolonaslednika Nikolaja (starejšega brata cara Aleksandra III.) Početkom šestdesetih let pa se je lotil novinarstva, na katerem polju si je stekel velikih zaslug. Petrograjsko mestno zastopstvo osnuje več šol in ustanovi več štipeadij pod imenom Stasiljeviča.

Prazgodovinstvo v naši domovini. Deželna vlada na Kranjskem je izdala ukaz, da se prazgodovinske najdbe naznanjajo konservatorju. Zares potrebno bi bilo, ako bi se ukrenilo nekaj, da bi naše zgodovinske najdbe ne romale v tujino, kjer jih vsakako bolje plačajo, a za našo domovino so izgubljene. Deželna vlada bi storila prav, ako bi stvar sama vzela v roko in jo krepko podpirala, pri tem pa se ne ozirala na privatne instrukcije, ki so dostikrat protivne stvari.

Nesreči. 17letni delavec v arsenalu pri sv. Marku je zgubil jedno oko na delu. V družbi z drugimi delavci je nabijal po plošči železa, kar mu je jeden košček železa priletel v desno oko. — Katarina udova Kraševc iz Ospa pa je padla z drevesa med pobiranjem oljk. Pobila se je na nogah, na hrbtu in na glavi, tako hučo, da se ni mogla zganiti. Preveli so jo v tukajšnjo bolnico, a zdravniki se boje, da se je poškodovala tudi v notranjem.

Ruska vojaška godba v Parizu. Te dni se nahaja vojaška godba Preobrašenskega polka v Parizu, kjer igra tudi na predstavah v veliki operi pariški. Seveda je navdušenje francoskega naroda ob tej priliki bogateje za jedno točko. Značilno pa je, da tega slučajja omenja tudi neki tržaški nemški list z nekakim vih njem nosu in načinom, ki bi hotel dati umeti, da Nemcem kar „nič“ ne imponuje rusko-francosko prijateljstvo.

K umoru misijonarjev na Kitajskem. Kakor se poročila iz Shanghai-a, je poslala nemška vlada svoje brodogovje v pristanišče Kiao-Čau ter sto mož posadke, katere ostane ondi tako dolgo, dokler ne zadosti Kitajska Nemčiji zaradi umora jednega nemškega misijonarja. Nastopanje proti misijonarjem ni čin razbojnikov, marveč guvernerja Liung Anga samega, kateri je bil izvoljen stoprav kraljem provinciji Setchuan. Nemška posadka se je že utaborila za zimo.

Izpred sodišča. Obsojeni so bili: 18letni Anton Lantier iz Pirana radi hudodelstva proti pravosti, stojenega na škodo 7letnega deklicama. Razprava je bila tajna. Lantier je dobil 6 mesecev težke ječe.

21letni Valentin Živic, 22l. Fran Rebula 21l. Alojzij Rebula 48l. in Valentin Šušteršič, vsi iz sodnega okraja koroškega, so bili obtoženi tatvine. Kar pa so dokazali svojo nekrivdo, jih je sodišče rašilo obtožbe. — 42letni Josip Kuret iz Lazareta pri Kopru je dobil 6 tednov, ker je v

cerkvi žaljivo nastopil proti tamošnjemu župniku (§. 303. k. z.)

Nesreča na železnici. Na postaji Velki Bor proge Budjevice-Pizno se je zarinil včeraj zjutraj ob 4/6 uri toverni vlak v zapozneli poštni vlak od zadej in razbil v poslednjem štiri vozove. Težko ranjenih je bilo sedem, in lahko ranjenih šest oseb.

Najnovejše vesti.

Dunaj 19 (Zbornica poslancev.) Zbornica je nadaljevala razpravo o predlogih v pomoč bedo trpečim krajem. Minister za poljedelstvo grof Ledebur je pojašnjeval vsa vprašanja, spadajoča v njegovo področje, hi so v zvezi s to stvarjo, ter je še pridodal, da veseljem pozdravlja predlog posl. Seidela, da se zemljišča za pogozdovanje osvobodijo davka za dobo 20 let. Naložil bode deželnim načelnikom, da uvedejo uradna poizvedovanja in se postavijo konkretni prodlogi, potem ko dospo do ticiina poročila. Melioracijski zaklad je ne le izprpljen, ampak treba rabiti za 1898/1899 določene svote. Vsi posli gozdinarske zakonodaje preidejo polagoma v delokrog deželnih zborov. Potrebni koraki zato se uvajajo. (Žva pohvala in ploskanje). Potem, ko je govoril še posl. Dyck, se je zaključila razprava. Seja traje dalje.

Carigrad 19. V noti doposlani avstro-ogerskemu poslaniku, baronu Calice, daje turška vlada popolno zadoščenje radi dogodka v Merzini. Vall iz Adana in Mutessarif iz Merzine sta odstavljena in je dovoljen častni salut v navzočnosti jednega odposlanca poslaništva avstro-ogerskega. Glede vztočnih železnic obstoječe diference znašajoče 8 milijonov frankov so se pripoznale in se je zagotovilo plačilo. Nota je sestavljena v tako uljudnem tonu in izraža nado, da se po tem rešenju še bolj utrde prijateljski odušaji med viadarjema in obema vladama.

Trgovinske brzojavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen — — — Pšenica za spomlad 1898 11.95 do 11.96 Oves za spomlad 6.49—6.50 Kafa spomlad 8.76. 8.78 Koruza za maj-juni 1897. 5.47 5.48 Pšenica nova od 78 kil. f. 13.05—13.15 od 79 kilo 13.20 13.25 od 80 kil. f. —13.35, od 81. kil. f. 13.30 13.35, od 82 kil. for. — — —. Ispomen 5.80 9.— prosu 6.15 6.45
Pšenica: ponudbe srednje, slabo povpraševanje. Prodaja 12000 met. stot. Vreme: lepo.
Cetvrti. Normalni študkor for. 13.90 do 11.92 1/2. Za notranji trgovini z Centrifugal f. 36.50 Concaaso f. 37— Cetvorni f. 37.75 v glavah f. 38-25 —
Hambur. Kava Santos good average za nov. 35.25 za maro 35.75
Hambur. Santos good average za december 29.— za maro 28.75 za maj 30.25 za september 31.— mirno.

Dunajska borza 19. novembra 1897

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	102.50	102.45
„ „ „ v srebru	102.45	102.40
Avstrijska rentna v slatu	122.85	122.90
„ „ „ v kronah	102.15	102.15
Kreditne sklojje	35.90	35.45
London 10 Lut.	119.80	119.80
Napoleoni	9.53 1/2	9.53 1/2
20 mark	11.75	11.75
100 ital. lir	45.25	45.25

Hotel „Kozina“

v Kozini se da v najem pod dobrimi pogoji. Dotičnik, ki bi hotel prevzeti ta hōtel, mora biti večš slovenskemu, italijanskemu in nemškemu jeziku vsaj v govoru. Natančneje se izve pri lastniku Jakobu Klemencu trgovcu v Trstu, Via S. Antonio.

Hrabroslav Vogrič

učitelj glasbe: teorije, petja, glasovirja, tamburanja itd. se priporoča mestnim in okoličanskim Slovencem. Pripravljen je poučevati na lastnem domu in po hišah. Podrobneja pojasnila se dobivajo v gostilni „pri petelinu“, ulica Ghenga.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze blagega sočutja, ki se nam je izražalo o nenadomestljivi izgubi nepozabnega soproga, tasta in deda

FRANCE-TA DOMINKO

o. k. okrajnega šolskega nadzornika

izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo. V prvi vrsti se zahvaljujemo sl. županstvu v Biljah, tamošnjemu šolskemu vodstvu in pevecem. Vsem drugim odličnim osebam, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so se udeležili pogreba ter nas tolažili o času boleznii, ter zlasti ob smrti predragega pokojnika in sploh p. n. občinstvu, ki je prišlo od blizu in daleč izkazat pokojnemu zadnjo čast.

Najsrčnejšo zahvalo izrekamo darovalcem vencev, posebej pa se zahvaljujemo g. dr. Raf. Aleksi-ju Rojic za požrtvevalni trud ob pokojnikovi boleznii.
V Gorici, dne 18. novembra 1897.

Žalujoči ostali.